

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 P 132530 20 Rev
Sarajevo, 02.06.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću sastavljenom od sudija: Tife Potogije, kao predsjednice vijeća, Slavice Čindrak i Jasne Mujanović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I.V. iz L., kojeg zastupa Jozo Ćurić advokat iz Livna, protiv tuženog „UniCredit bank“ d.d. Mostar, Kardinala Stepinca bb, zastupanog po zaposleniku B.R., radi utvrđenja ništavosti ugovora i povrata, vsp: 12.500,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja, protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 58 0 P 132530 16 Gž od 19.02.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 02.06.2020. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Mostru, broj 58 0 P 132530 13 P od 11.11.2015. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je traženo da se utvrdi da je Ugovor o namjenskom kreditu br.19632/08 od 13.06.2006.godine zaključen između tužene (podružnica Livno) i J.M. kao korisnika kredita, u kom je tužitelj sudužnik, ništav, te da se tuženi obaveže tužitelju isplatiti novčani iznos od 6.209,20 KM i to sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne mjesecne iznose od po 326,80 KM za periode od 12. mjesecu 2009.g. do 6. mjesecu 2011.g. počev od svakog prvog narednog mjeseca pa do isplate, kao i iznos od 1.104,96 KM sa zakonskom zateznom kamatom i to na iznos od 92,08 KM počev od 3. mjesecu 2010.g. do 2. mjesecu 2011.g. počev od svakog prvog narednog mjeseca pa do isplate.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 58 0 P 132530 16 Gž od 19.02.2020. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostupanska presuda potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu iz razloga povreda odredaba postupka iz čl. 209. ZPP učinjenih pred drugostepenim sudom i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), revizijski sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Ocjenjujući prigovore povreda postupka revizijski sud konstatiše da se evident poziva na povredu postupka iz čl. 209. ZPP učinjene pred drugostepenim sudom, ali ne navodi koje povrede su učinjene, a da su utjecale na zakonitost i pravilnost pobijena presude, zbog čega su ovi prigovori ocjenjeni kao paušalni i odbijeni kao neosnovani.

U odnosu na prigovor pogrešne primjene materijalnog prava, revizijski sud je pošao od činjenica utvrđenih u postupku:

- Dana 13.06.2006. godine, zaključen je Ugovor o kreditu sa valutnom klauzulom u EUR br. 19632/08 između J.M. kao glavnog dužnika, tuženog kao sudužnika, na iznos od 5.112,92 EUR ili 10.000,00 KM i sa rokom otplate od 36 mjeseci,
- Istog dana tužitelj je potpisao i suglasnost o zapljeni, kojom je dao suglasnost kreditoru da radi namirenja tražbine iz ugovora o kreditu, zapljeni do $\frac{1}{2}$ dijela njegove plaće, penzije ili drugog stalnog ili povremenog novčanog primanja, odnosno do $\frac{2}{3}$ dijela navedenih primanja koja prelaze 1.000,00 KM i da se zapljenjeni iznos direktno isplati na račun kreditora;
- kako glavni dužnik nije vršio plaćanje to je od tužitelja kao sudužnik do dana podnošenja tužbe tužena naplatila po tom osnovu ukupno 6.209,20 KM.

Tužitelj svojom tužbom traži da se utvrdi da je Ugovor o namjenskom kreditu od 13.06.2006. godine ništav, jer je zaključen u stranoj valuti i jer tužitelj kao sudužnik nije bio upoznat sa činjenicom da je korisnik kredita – glavni dužnik već imao zaključen još jedan ugovor o kreditu sa tuženim na iznos od 57.000,00 KM, što smatra nemoralnim i nezakonitim.

Tuženi je osporio tužbeni zahtjev tužitelja, navodeći da je tužitelj kao potpisnik ugovora imao mogućnost da se upozna sa sadržinom ugovora koji je potpisao, da je ugovor zaključen sa valutnom klauzulom u skladu sa Zakonom, te je istakao prigovor zastare, neurednosti tužbe sa prijedlogom da se tužba odbije kao neosnovana.

Pravosnažnom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja, jer sudovi zaključuju da je predmetni ugovor o kreditu pravno valjan, a da tužitelj u postupku ističe mane volje za zaključivanje tog ugovora, što nije osnov za ništavost, već za rušljivost ugovora, te da nisu ispunjeni uslovi iz čl. 103. ZOO-a za utvrđenje ništavosti ugovora o kreditu, a time ni za isplatu potraživanja kao stečeno bez osnova.

¹ Službene novine FBiH br. 53/03, 73/05 i 19/06

Prije svega, prilikom ocjene ništavosti ugovora ili neke ugovorne odredbe primjenjuje se odredba člana 103. stav 1. ZOO-a, koja propisuje:

„Ugovor koji je protivan Ustavu, prirodnim propisima, te moralu društva je ništav ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo“.

Tužitelj svoj zahtjev temelji na tvrdnji da je predmetni ugovor ništav i protivan moralu i Ustavu jer je zaključen sa valutnom klauzulom.

Prema Zakonu o deviznom poslovanju² (dalje Zakon) kreditni poslovi su pravni poslovi između rezidenta i nerezidenta zaključeni u devizama u skladu sa zakonom. U kreditne poslove ubrajaju se komercijalni krediti i finansijski krediti, kao i jamstva i garancije...(čl.2. tč.15. Zakona). Prema čl. 3. st.1 i čl. 4. st.1 Zakona, za plaćanja rezidenta i nerezidenta prema inostranstvu koriste se devize, a za plaćanje, naplaćivanje, prijenos i isplatu u Federaciji vrši se u konvertibilnim markama.

Tužitelj je sa tuženim kao sudužnikom zaključio ugovor o kreditu sa valutnom klauzulom, koji ugovor nije u suprotnosti sa naprijed navedenim odredbama Zakona o deviznom poslovanju, a kako je odredbom člana 395 ZOO propisano pravo na ispunjenje novčane obaveze koja glasi na stranu valutu, samo u domaćoj novcu prema kursu koji je važio u trenutku nastanka obaveze, proizilazi da je pravilno drugostepeni sud odbio žalbene navode u tom smislu.

Revizijski prigovori da je banka tužitelju „zatajila“ činjenicu da korisnik kredita ima drugi kredit kao obavezu, što pravilno nižestepeni sudovi nalaze da nije osnov za ništavost ugovora, jer se odnosi na element volje ugovarača. S druge strane u propisima koji regulišu oblast ugovora o kreditu, ne postoji obaveza banke da upoznaje stranku sa drugim kreditnim obvezama lica koja učestvuju u zaključivanju ugovora o kreditu.

Po ocjeni ovog suda ne radi se ni o pitanjima koja su suprotna moralu društva, jer svaka ugovorna strana može sam da ispita finansijsku likvidnost lica za koja daje garancije ili njegovu moralnu podobnost.

Slijedom navedenog revizijski sud nije našao da postoji pogrešna primjena materijalnog prava u pobijanoj odluci drugostepenog suda, pa je primjenom čl. 248 ZPP reviziju tužitelja odbio kao neosnovanu.

Odlučujući o troškovima ovog postupka, revizijski sud je zahtjev revidenta za naknadu troškova sastava revizije odbio jer je i revizija odbijena, što je u skladu sa čl. 397 st.1 ZPP-a.

Predsjednica vijeća
Tifa Potogija, s.r.

² Službene novine FBiH br. 35/98, 47/10

